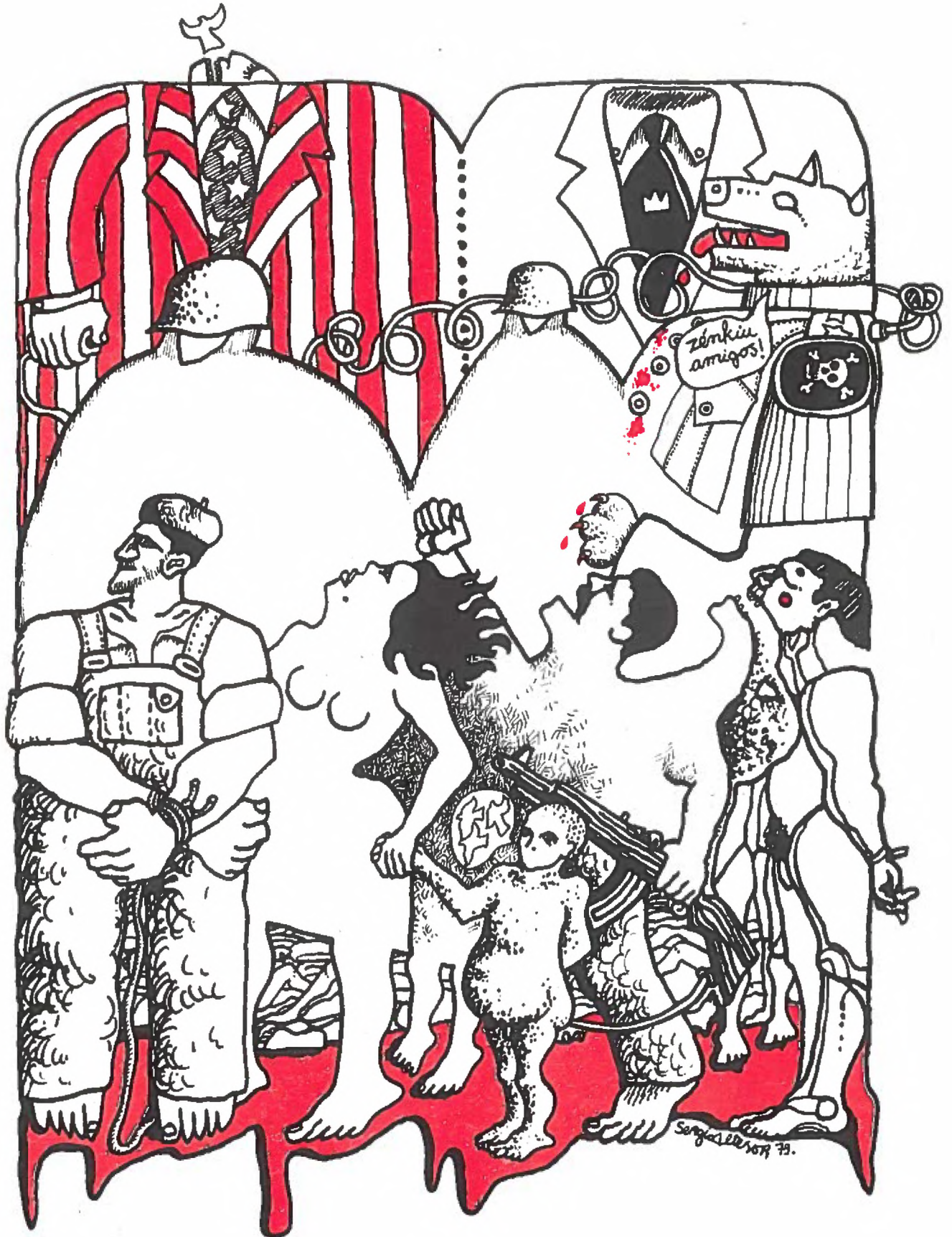

CHILE BULLETTINEN

Nummer 3 1979

Ärgång 7

Pris 5 kr

Snart är det sommar och många av oss tänker gärna på sol, hav och lek.

Det är alltså i en förförisk tid som Chilekommitten håller sin sjätte kongress.

Men det är också i en tid där kampen i Latinamerika - som vi solidariserar oss med - har blivit intensivare, mångsidigare och starkare. Denna kamp - i alla dess former - skriver vi om i detta sommarnummer.

Detta är alltså ett kampnummer!

Det handlar främst om den fackliga kampen, som när nya framgångar i bland annat

Brasilien, Argentina och Chile.

Det handlar också om den väpnade kampen i Nicaragua, där den närmaste tiden kanske kommer att vara avgörande.

Vidare kan Du läsa om la maj i Chile och om de politiska fångarnas kamp i samma land.

En artikel om svårigheterna att återvända till Latinamerika från exil finns och en dikt från Guatemala.

Trevlig sommar!

Kamratligt

Catherine

Ill Kerstin Joffell

CHILEBULLETINEN

Chilebulletinens adress: Box 5220 - 102 45 Stockholm
Besöksadress: Grev Turegatan 15, 1 tr
Telefon: 08 - 61 88 41

Ansvarig utgivare: Ulf Fredriksson
Redaktionssekreterare: Catherine Sundin

Pressläggningsdatum: 29 maj
Tryckeri: Prinkipo Offsettryck, Stockholm 1979

Prenumerationspris för 7 nummer framåt: 25 kr. Stödprenumeration: 50 kr. Betala på pg 504 88 - 6, Chilebulletinen. Ange från och med vilket nummer prenumerationen skall börja. Adressändringar sändes till Chilebulletinen, Sprängskullsgatan 19A, 411 23 Göteborg.

CHILEKOMMITTEN

Adress: Box 622, 101 28 Stockholm
Telefon: 08 - 21 27 23

Chilekommitten bildades som solidaritetsorganisation i december 1971. Efter militärkuppen i Chile den 11 september 1973 är Chilekommitten en del av den internationella solidaritetsrörelsen för motståndskampen i Chile.

Chilekommittens målsättning är att politiskt och materiellt stöda motståndskampen i Chile samt att sprida lärdomar om den chilenska arbetarklassens kamp före och efter militärkuppen. Chilekommittens insamlade medel går oavkortat till motståndskampen inne i Chile. Chilekommitten är partipolitiskt obunden och tillåter olika politiska riktningar och tendenser att komma till uttryck

såvida tendenserna inte går emot kommittens plattform.

Chilekommitten arbetar efter följande fyra huvudroller:

BEKÄMPA IMPERIALISMEN!

STÖD MOTSTÄNDET - BOJKOTTA DIKTATUREN!

FRIGE DE POLITISKA FÅNGARNA!

STÖD DET CHILENSKA FOLKETS KAMP MOT FASCISM - FÖR SOCIALISM!

Medlemmar i Chilekommitten kan personer men inte organisationer bli som arbetar i enlighet med organisationens stadgar och utåt stöder dessa samt betalar medlemsavgift.

Det fordras också att man under två månaders tid aktivt arbetat i en lokalkommite och därefter valts in av lokalkommittens medlemmar.

Personer som stöder Chilekommittens målsättning men inte aktivt deltar i dess arbete kan teckna stödmedlemskap.

Chilekommittens kansli ger närmare upplysningar och sätter dig i förbindelse med närmaste lokalkommite. I Sverige finns Chilekommitten på följande orter:

Borås, Borlänge, Enköping, Eskilstuna, Fagersta, Falun, Gävle, Göteborg, Halmstad, Helsingborg, Hofors, Hultsfred, Härnösand, Jönköping, Karlskrona, Karlstad, Katrineholm, Kramfors, Kristianstad, Kungsör, Köping, Landskrona, Linköping, Ljusdal, Ludvika, Lund, Luleå, Malmberget, Malmö, Norrköping, Nyköping, Nynäshamn, Nässjö, Ronneby, Sandviken, Skellefteå, Strängnäs, Sundsvall, Umeå, Uppsala, Varberg, Västerås, Växjö, Ystad, Örebro, Österlen, Östersund.

I Stockholm finns 29 lokalkommiteer.

STÖD MOTSTÅNDSKAMPEN I CHILE!
Postgiro 65 39 28 - 2

INFÖR CHILEKOMMITTEÉNS KONGRESS:

Solidariteten måste gå vidare

Den 8 juni börjar Chilekommitténs sjätte kongress. Som vanligt har kongressen att ta ställning till många viktiga frågor. Det finns dock två saker som kanske är speciellt viktiga för kongressen: Förutsättningarna för solidaritetsarbetet och kampläget i Latinamerika. Chile-Kommittéer som nationell organisation uppstod först efter kuppen 11 sep. - 73. Dessförinnan hade i och för sig ett solidaritetsarbete för Chile bedrivits, men detta hade huvudsakligen varit begränsat till Stockholm. Efter kuppen växte lokala Chile-kommittéer upp över hela landet och ett omfattande solidaritetsarbete påbörjades.

●Chilekommittén unik

Chilekommittéerna i Sverige var på sätt och vis unika. I få andra länder fick Chile-rörelsen en sådan bredd och kraft som i Sverige. Chile-kommittéerna var också unika på ett annat sätt. Andra solidaritetsrörelser, som Spanienrörelsen och Vietnamrörelsen, bedrev ett arbete till stöd för en offensiv kamp där övertagandet av statsmakten var en möjlighet inom en nära framtid. I Chile hade man förlorat statsmakten och den kamp som fördes var ofta en försvarskamp.

●Grunder för solidaritetsarbetet

Mycket av den aktivitet som Chile-Kommittéerna

Ill. Ximena Subircaseaux

genomförde präglades av detta. Krav om frigivande av politiska fångar om asyl åt flyktingar var grunden för många aktioner. Detta parat med framgångsrika kampanjer i samband med Chile-matchen i Båstad, Milton Friedmans nobelpris mm utgjorde grunderna för

att hålla ett solidaritetsarbete igång.

●En nedgång?

Den som tittat i Chilebulletinens organisationsruta har kunna se att antalet lokalkommittéer minskat. Trots att det på många håll i landet drivs ett bra och

omfattande solidaritetsarbete med Chile blir summan av det hela att det idag bedrivs ett mindre omfattande solidaritetsarbete än bara för ett år sedan.

●En ljusning i Latinamerika

Om vi lyfter blicken bortom den svenska horisonten och ser på Latinamerika; vilket behov av solidaritet finns idag? Som vi pekat på tidigare i Chile-bulletinen finns det fog för att ana en ljusning i Latinamerika. Denna ljusning gäller också Chile. Mycket av den kamp vi tidigare solidariserat oss med har varit en kamp för att läka sår och reorganisera medlen för motståndskampen. De strejker och demonstrationer vi sett under den senaste tiden kan mycket väl vara början på en ny fas av motståndskampen — en fas av mer öppen och offensiv kamp.

●En utmaning för solidaritetsarbetet

Detta är en utmaning för solidaritetsarbetet. Kanske är det så att motståndet i Chile idag behöver vår solidaritet mer än tidigare, men det räcker inte med att bara fortsätta i de gamla hjulspåren. Solidaritetsarbetet måste gå vidare och vi måste hitta vägar att förnya och förbättra det!

Ulf Fredriksson

DEN FACKLIGA KAMPEN STÄRKES I LATINAMERIKA

»Lula borde ha blivit omhändertagen för länge sen».

Det var general Otavio Medeiros de Aguilars, chef för Brasiliens hemliga polis (SNI), kommentar till den två veckor långa metallarbetarstrejken i Sao Paulo-området nyligen.

General de Aguilars kommentar är rätt upplysande. För »Lula», smeknamn för Luis Inacio da Silva, är den mest framträdande av de nya militanta arbetsledarna som vuxit fram i Brasilien i skuggan av militärdiktaturen. Och chefen för hemliga polisen menar uppenbarligen att den senaste tidens strejker skulle ha kunnat undvikas om Lula omhändertagits tidigare.

Men nu var det inte Lula som strejkade. Det var 200 000 metallarbetare som gjorde det. Utan dessa 200 000 skulle inte Lula vara någon att bekymra sig om för SNI. Och hade Lula omhändertagits för länge sen» av SNI, så hade dessa 200 000 förr eller senare i alla fall gått ut i strejk. Med en annan Lula i ledningen.

Den brasilianske militärdiktaturen har varit ett föredöme för de andra militärdiktaturerna i södra Latinamerika. Det är av de brasilianska militärerna som Pinochet, Videla och de andra har fått råd och vägledning.

Men nu, inför 200 000 arbetare som mot alla hot och förbud strejkat i två veckor, kan de bara säga: »Lula borde ha blivit omhändertagen för länge sen».

Det bådär inte gott för ~~slaverna~~ Videla och Pinochet.

För vad betyder det här?

Det betyder att inte ens den effektivaste hemliga polis, som det brasilianska SNI, kan utrota alla Lula. Många har de dödat. Många har de satt i fängelse. Många har de krossat såväl fysiskt som psykiskt med sin terror.

Men Lula lever.

Och bakom honom finns andra Lula.

För motståndet mot diktaturerna i Latinamerika handlar inte om den ena eller andra ledarfiguren.

Även om de är viktiga. Och militärernas störtande är inte beroende av den ena eller andra subversiva planen. Hur tekniskt briljanta de än är.

Vad det i stället handlar om är hur arbetarklassen, massan av arbetare, de som finns i fabrikena, på lantgodsen, i bankerna, i skolorna, på järnvägarna . . . lyckas organisera sig som en kollektiv kraft.

Det handlar om hur dessa arbetare lyckas bygga upp egna organisationer som är förmögna att organisera dem i en enad kamp. Organisationer som inte kontrolleras av andra än dem själva. Organisationer som är uttryck för arbetarnas och de förtrycktas egna intressen i motsats till militärernas, borgarnas och imperialisternas.

När det sker, då sitter blodsgurarna illa till. Då skakar de av rädsla.

Och det är på den vägen arbetarna i såväl Brasilien, Chile som Argentina befinner sig.

Men det är ingen spikrak väg precis. Den går upp och ner i ormande kurvor. Och hela tiden finns förfryckarna där med sina hinder: lagar, svält, arbetslöshet, infiltration, fängslanden, försvinnanden, mord . . .

Men det är ändå den vägen motståndskampen i Latinamerika tagit.

Och det är den kampen vi måste förstå - och stödja!

Än är det långt ifrån dags att utropa några segrar. Men redan i dag kan vi se kampen. Vi kan se den i Brasilien. Vi kan se den i Argentina. Vi kan till och med se den i Chile.

Det är i den kampen - den kollektiva kampen - som självförtroendet växer och ur det, den kollektiva styrkan och organiseringen. Och det är där nya ledare, som Lula, föds.

På de följande sidorna publicerar vi tre artiklar, som försöker spegla hur kampen ser ut idag. Med sina framgångar, motgångar, svårigheter och perspektiv.

Arbetarna vid Saab-Scania's fabrik i Sao Paulo strejkade i maj förra året.

”Lula borde spärrats in för länge sen”

»Historien har visat oss att det bästa vapnet som arbetarna kan ha för att föra sin kamp framåt, är ett eget parti».

Så står det i ett dokument som antogs på det brasilianska industriarbetarförbundets nionde kongress, som hölls i staden Lins i slutet av januari i år.

Dokumentet är ett upprop till den brasilianska arbetarklassen att börja byggandet av ett eget parti - ett brasilianskt arbetarparti.

Ledarna för metallarbetarna i Santo Andre, Jose Maria de Almeida, kommenterade beslutet så här:

- Detta ska vara ett parti för alla lönearbetare (. . .) Dess funktionssätt och program måste garantera enheten på nationell nivå och se till att det aldrig kommer under kontroll av byråkrater och opportunisterna av olika slag.

● Arbetarna på väg framåt

Det här beslutet är inte en uppmaning så där i största allmänhet. Det är inget önsketänkande som lagts fram i ett stencilerat flygblad.

Beslutet fattades på en kongress med delegater som representerade över en miljon arbetare !

Det är ett beslut som kommer att få konsekvenser. Såväl i Brasilien som i andra latinamerikanska länder.

Men det är också ett beslut som speglar att den brasilianska arbetarklassen redan tagit ett stort steg framåt i sin organisering sedan kuppen 1968.

Då, 1968, var redan de brasilianska fackföreningarna till stor del kontrollerade av byråkrater som sprang regimens ärenden. Men efter kuppen blev det än värre. Då utsåg militären sina egna byråkrater - så kallade pelegos - i ledningen för fackföreningar-

na, byråkrater som var direkt uppknutna till militärerna.

Dessutom genomfördes en serie anti-fackliga lagar, som fortfarande gäller. Bland annat är fackföreningarna förbjudna att samarbeta sins emellan och de får inte bilda en gemensam centralorganisation, som det svenska LO. Arbetsministeriet har rätt att olagligförklara fackliga beslut, upplösa valda styrelser och tillsätta sina egna funktionärer i dessas ställe. Allt fackligt arbete på fabriker-na är också förbjudet enligt lagen.

● Första strejken på tio år !

Kuppen 1968 var ett nederlag för de brasilianska arbetarna, fem år före de chilenska arbetarnas nederlag och åtta år innan de argentinska arbetarnas erövringar sopades undan av Videla & Co.

Det skulle också dröja länge innan nederlagets effekter började övervinnas. Den

strejk som inleddes av arbetarna på Saab-Scania's fabrik i Sao Bernardo do Campo, utanför Sao Paulo, den 12 maj förra året och som spred sig till de andra bilindustrierna i området, var den första betydelsefulla strejken på tio år!

I juli 1968 krossades de 15 000 metallarbetarnas strejk i Osasco av militären efter fyra dagars motstånd.

Och det skulle alltså dröja till maj 1978 innan arbetarna återigen kunde gå ut i en samlad strejkaktion.

Strejken på Saab-Scania kom som en överraskning för de flesta. Det var inte många fler än de 3 000 arbetarna där som visste vad som skulle ske när de stämplade in på morgonen den 12 maj, för att sedan bara ställa sig med armarna i kors vid sina maskiner.

Men att strejken var en överraskning betyder inte att den helt spontant bara exploderade, som en blixt från klar himmel.

Utan det mullvadsarbete av reorganisering och reaktivering som pågått i det grå dag efter dag under dessa tio år, så hade strejken på Saab-Scania aldrig blivit den tändande gnista som den blev.

● Strejken spreds som en löpeld

Nu spred sig deras strejk snabbt till andra bilindustrier i området. Men inte bara dit. Också i andra städer tog arbetarna för första gången på tio år till strejkvapnet. Snart hade den 3 000 man stora strejken vuxit till en väldig strejk med nära nog 200 000 arbetare indragna.

Och sen dess har det fortsatt. Under hösten strejkade lärare, sopåkare, läkare, busschaufförer och andra. Och den 13 mars i år exploderade missnöjet i Sao Bernardo och de andra industriförorterna i Sao Paolo återigen.

Den här gången gick över 200 000 arbetare ut i strejk. Bland dem också arbetarna på Saab-Scania, LMEricsson och andra svenska företag. Det skulle dröja två hela veckor innan regeringen efter att ha satt in en våldsam repression lyckades tvinga tillbaka arbetarna till arbetet.

Det organiserade mullvadsarbete som gjort det möjligt att organisera så omfattande strejker kan faktiskt sägas ha inletts redan samtidigt som strejken i Osasco krossades 1968. Inte i bokstavig bemärkelse kanske, men i den meningen att erfarenheterna från den strejken har levt kvar och utgjort en grund för den senare organiseringen.

I Osasco hade arbetarna organiserat arbetskommitteer för att ena arbetarna utanför byråkraternas kontroll. Dessa utgjorde inget alternativ till fackföreningen utan fungerade snarare som en militär tendens som under kampen kom att lyftas fram som ledning av arbetarna.

Det är ungefär så den »Fackliga oppositionen» har arbetat inom de fackföreningar som militären kontrollerade via sina pelegos.

● Fackliga oppositionen

»Den fackliga oppositionen»

kom att bli den samlande strukturen för olika typer av fackliga oppositionsgrupper som under olika namn som fabrikskommitteer, arbetarkommissioner och andra växte fram på olika fabriker och arbetsplatser.

»Den fackliga oppositionen» kom att bli den samlande inom fackföreningarna. Den la fram krav, den försökte aktivt arbeta, den försökte samordna kampen mellan olika arbetsplatser, och den ställde också upp egna kandidater till de val som regimen genomförde för att ge sina »fackföreningar» ett skimmer av demokratiska organisationer.

På en del arbetsplatser vann oppositionens kandidater. Regeringens svar var då oftast att olagligförklara valen och utse sina egna representanter istället.

Men det gick inte alltid. När en överväldigande majoritet av arbetarna valde ledare som »Lula», så kunde inte regeringen avlägsna dem utan att det skulle innebära en direkt konfrontation med arbetarna.

Och regeringen trodde sig kunna kontrollera dessa »autenticos», som de valda fackledarna kom att kallas. Men det blev svårare än regeringen föreställt sig.

Luis Inacio da Silva - Lula.

Augusti 1977 var första gången en grupp »autenticos» blev nationellt och internationellt kända. De presenterade då en egen undersökning som avslöjade att inrikesministeriet manipulerat med levnads-kostnadsindexet för att på så sätt kunna tvinga på arbetarna minskade reallöner utan att det skulle synas i statistiken.

I september samma år genomfördes en hel serie stormöten med stöd av flera tusentals fackföreningar för att organisera kampen för att återerövra reallöner. I slutet av året blev protesterna allt mer öppna. De bands nu också samman med krav på fackliga rättigheter.

»Autenticos» och aktivisterna stödde dessutom de mobiliseringar för demokratiska rättigheter och för frihet för de politiska fångar som »amnestirörelsen» och studenterna då genomförde.

Och därifrån har det fortsatt. Över strejkerna förra året, förslaget om bildande av ett Arbetarparti till de senaste strejkerna.

Strejkerna i år organiserades på ett effektivare sätt än någonsin tidigare. Likaså var uppslutningen i aktiviteterna runt strejken större än någonsin tidigare.

100 000-tals arbetare deltog i stormöten i olika industriområden. Srejkvakter organiserades. Demonstrationer genomfördes. Och när pelegos på en del fabriker skrev på överenskommelser med fabriksägarna, så brydde sig arbetarna i alla fall inte om det. De fortsatte strejken.

● Samordnade aktioner

För första gången genomfördes också en samordnad strejk mellan de olika fabriker i området och samma företag. Det skedde i Souza Cruz, som är ett dotterföretag till British American Tobacco.

Till det kommer också att strejken fick ett omfattande stöd av grupper som inte strejkade. De strejkande fick mat, kläder och pengar, som samlats in på arbetsplatserna. Tjänstemännen på Volkswagen till exempel, samlade på bara en eftermiddag in 50 000 cruzeiros. Det kan jämföras med kravet på 700 cruzeiros per månad i minimilön som fördes fram under strejken.

Men slutligen tvingades ändå arbetarna tillbaka.

● En redan påbörjad kamp

Det är en kamp som bara har börjat. Men de brasilianska arbetarna har tagit stora steg framåt för att bemöta en sådan offensiv.

Förslaget om ett Arbetarparti diskuteras nu runt om i fackföreningarna. Och samtidigt som kampen för bättre löner fortsätter, så ökar också kraften bakom de politiska kraven. För som Lula sa vid ett av massmötena under den senaste strejken:

- De kallar strejken illegal. Men dess »illegalitet» beror helt enkelt på de lagar som inte har stiftats av oss eller av våra representanter.

Och det är rätten att stifta sina egna lagar som de brasilianska arbetarna i allt kraftigare ordalag nu börjat kräva.

Lars Palmgren

Argentina

Generalstrejken bara början

När de argentinska arbetarna den 27 april gick ut i generalstrejk — den första samlade strejkaktionen sedan militären grep makten för drygt tre år sedan — så var den en överraskning för många.

Men inte för den argentinska militärjuntan.

Den var förvarnad. Den visste vad som kunde komma. För under förra året registrerades inte mindre än 3 000 arbetsskonflikter i Argentina. Och det enligt regimens egna uppgifter.

I år har arbetsskonflikterna och strejkerna fortsatt. När juntan firade sitt tre-årsjubileum vid makten den 24 mars, så befann sig bl a de 10 000 arbetarna på bilfabriken IKA-Renault i Cordoba ute i strejk. Liksom också arbetarna på militärens eget Statens Mekaniska Industrier (IME).

Militären bemötte dessa strejker hårt. På IME tvingades arbetarna tillbaka efter fyra dagar. Då hade 54 arbetare avskedats och de övriga hotades av avsked och arrestering om de inte gick tillbaka.

Det vad lagdekret 21 400 som förbjuder strejker, som militären tillämpade på IME.

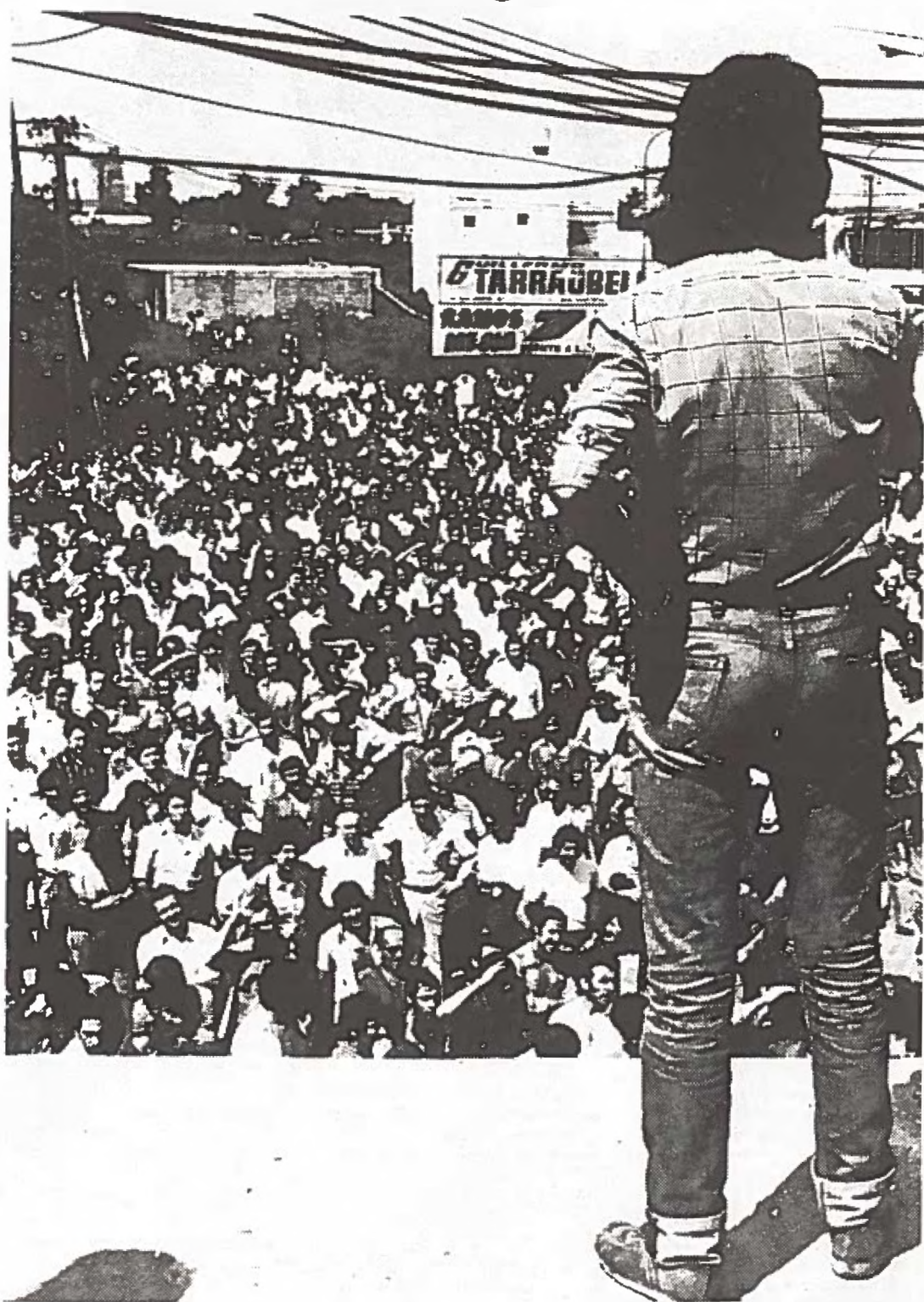
Samma lag tillämpades på IKA-Renault. Där avskedades i ett första svep 163 arbetare.

Men arbetarna på IKA-Renault reagerade inte på samma sätt som de på IME. De inte bara fortsatte strejken. De krävde dessutom — förutom 50-procentigt löneyft, som var orsaken till strejken — att samtliga avskedade skulle återanställas innan de ens gick med på fortsatta förhandlingar!

Och faktiskt: Företaget gav med sig. De avskedade återanställdes, förhandlingar återupptogs och först därefter återupptogs arbetet.

● Generalstrejk

IKA-Renaultarbetarnas seger blev en inspirationskälla för andra arbetargrupper. De visade att det

Vid strejken på stålverket i Villa Constitucion - som var den sista stora strejken före kuppen - visade de argentinska arbetarna vilken kraft de besitter när de är organiserade på ett demokratiskt sätt. Här är en bild från ett av de många stormöten som hölls under strejken.

var möjligt att besegra juntans lagdekret och att tvinga företagen till reträtt.

Så juntan var förvarnad. Den visste vad som kunde komma. Därför lät den också arresteras sex medlemmar i den så kallade »25-gruppen» (La Comision de los 25) — den fackliga samordningsorganisation som utfärdat strejkuppsmaningen — samtidigt som de meddelade regeringen att strejkuppsmaningen var utfärdad.

Men arresteringarna hade ingen avgörande effekt. Lika lite som hotet med lagdekret 21 400 hade på IKA-Renaultarbetarna.

Generalstrejk blev det. Trots arresteringarna. Trots förbudet. Trots hotet om förtryck och represalier. Trots att den andra fackliga samordningsorganisationen, CNT (Comision Nacional de Trabajo) uppmanade sina medlemmar att inte delta i strejken.

Det är sant; det blev ingen total strejk.

70 procent av arbetarna i bilindustrin och den mekaniska industrin i Buenos Aires strejkade. I Rosario och Cordoba rapporteras liknande siffror för samma industrier. Två av fem järnvägslinjer i Buenos Aires stoppades helt. Och två tunnelbanelinjer stod också stilla. De övriga gick, men till stor del tack vare att tjänstemannapersonal ryckte in.

Affärer och banker däremot fungerade normalt, liksom den mesta industrin i det inre av landet.

● Misslyckande?

Internationellt blev det heller ingen särskilt uppmärksammas strejk. I svenska dagstidningar blev den knappt omnämnd. Och när den blev det, så fanns där oftast en ton av misslyckande i rapporterna.

Men var det en misslyckad strejk? Misslyckad i förhållande till vad, i så fall?

I förhållande till kuppen för tre år sedan? I förhållande till upphävandet av alla fackliga rättigheter, i förhållande till att fackföreningarna inte tilläts fungera, i förhållande till de 10 000-tals försvunna, dödade, fängslade och landsflyktiga under de senaste tre åren?

Nej, ska man beskriva strejken som misslyckad gar man antingen drabbats av minnesförlust eller är en ansvarslös drömmare.

Strejken genomfördes i trots mot alla dessa hot och förbud.

Minns man bara det, så ser man också storheten och styrkan i strejken.

Men minns man det så inser man också att generalstrejken aldrig skulle kunna bli en ny »Cordobazo» — namnet på det väldiga arbetarupproret som för nästan exakt tio år sedan blev början till den dåvarande militärdiktatorn Onganias fall och som beredde vägen för Juan Perons återkomst 1973, efter nära 20 år i landsflykt.

När Hector Campora valdes till president 1973 uppfattade de argentinska arbetarna det som en stor seger. Det var deras kamp som tvingat militärdiktaturen att avgå. Men efter Campora kom Peron. Och efter Perons död kom hans hustru Isabel . . . sen dröjde det inte länge förrän militären återigen tog över.

Strejken uttryckte den vilja och den förmåga till kamp som lever bland de argentinska arbetarna. Men den visade också på de svårigheter de står inför på sin väg att krossa diktaturen.

● Vem stod i ledningen?

I nummer 2-3/79 av Chilebulletinen publicerades en intervju jag gjort med en järnvägsarbetare i Buenos Aires strax före fotbolls-VM. Han berättade om den strejk järnvägsarbetarna då nyligen genomfört. Och han sa att stämningen bland arbetarna var sådan att om det bara funnits en militant facklig ledning, så skulle det vara möjligt att genomföra en generalstrejk mot juntan.

Nu — ett år senare — har alltså en generalstrejk genomförts. Det

visar hur rätt den intervjuade järnvägsarbetaren hade om stämningarna och kampvilligheten bland de argentinska arbetarna.

Men vilka var det som manade till generalstrejk? Var det en militant facklig ledning? En ledning som var beredd att ta en direkt konfrontation med juntan och mobilisera arbetarna för att störta den?

Nej det var det inte!

Men för att komma fram till det svaret är det nödvändigt att se något på bakgrunden.

Den argentinska arbetarklassen är den i förhållande till landets folkmängd största arbetarklassen i Latinamerika. Den har lång erfarenhet av facklig organisering. Först under stort inflytande av anarkosyndikalistiska idéer, sen kommunistiska och socialistiska, men så småningom — från mitten av 40-

talet — helt dominerad av peronismen.

● Stark byråkrati

Bildandet av den argentinska LO, CGT (Confederacion General de Trabajo), på initiativ av Peron, innebar dels en centralisering och ett enande av den argentinska arbetarklassen i en organisation. Något som betydde större styrka och större möjlighet till politiskt inflytande.

Men det sätt CGT bildades på innebar också att de fackliga ledningarna knöts upp till peronismen, som då befann sig i regeringsställning, och att den centrala fackliga ledningens makt blev total. Oavsett enskilda fackliga ledares duglighet så innebar det att CGT-ledningen

redan från början kom att fungera som en självständig byråkrati som använde arbetarna för att stärka sina egna förhandlingspositioner gentemot den ena eller andra regeringen.

När fackledningarna 1976 också fick ta hand om den sk Obrá Social, dvs de avgifter som arbetslöpare och arbetare betalar för sociala avgifter för sjukvård, rekreation etc så stärktes de fackliga ledningarnas byråkratiska egenintressen allt mer.

Pengarna från Obrá Social var en källa att berika sig personligen med. Förutom till sjukhus, läkare och semesteranläggningar användes dessa pengar också till lyxvillor, flotta bilar och... livvakter.

Inte bara en livvakt, utan flera. Små privatarméer av livvakter - eller matones, dvs hyrda mördartyper - byggdes upp av olika fackliga ledare för slantarna från Obrá Social.

● Mord och misshandel

Och livvakternas uppgift var verkligen att skydda de fackliga ledarnas liv. Att skydda dem från alls slags opposition som inte bara kunde tänkas växa fram utan som också växte fram inom olika lokala fackföreningar. Det var många oppositionella fackliga aktivister som blev misshandlade åren före kuppen. För andra var det inte med mishandel. De mördades helt enkelt.

Såväl »25-gruppen« som CNT kommer ur denna privilegierade fackliga byråkrati. Många andra ur den sitter idag i fängelse, men de som ingår i »25-gruppen« och CNT har accepterats av juntan. De har regelbundna möten och diskussioner med juntan. Och militärens syfte har med all säkerhet varit att knyta upp dessa fackliga ledare och byråkrater till sin egen politik i syfte att utifrån dem bygga upp en ny välkontrollerad facklig struktur på ruinerna av de gamla fackliga organisationerna.

Men det har inte riktigt gått som juntan ville. Och nu ställde sig t o m »25-gruppen« i spetsen för en generalstrejk.

● Borgare protesterar

Orsaken till det är flera.

Dels har juntans ekonomiska politik gett upphov till våldsamma protester. Inte bara från arbetarnas sida, utan också från stora delar av borgarklassen.

De små och mellanstora industriägare som kunnat profitera i skydd av tullmurar och statliga subventioner drabbas nu hårt av ekonomiministern Martínez de Hoz' ekonomiska politik. Deras fallfärdiga maskiner och industriella utrustning ingår inte i den »dynamiska« sektor som hans politik gynnar.

Och de protesterar. De vill ha kvar sina privilegier. Det är till deras protester som den fackliga byråkratin i »25-gruppen« knutit an.

De har gjort det därför att också deras privilegier hotas. I det förslag till ny arbetslagstiftning som jun-

tan lagt fram kommer såväl CGT som Obrá Social att försvinna. Och därmed dras också grunden för fackbyråkratins styrka undan.

Även om de skulle belönas av Juntan så skulle deras självständiga styrkeposition — såväl gentemot regeringen som gentemot arbetarna försvinna.

● Dubbelspel

Fackbyråkraterna insåg också efter arbetarnas tjurskalliga strejk-kamp det senaste året att de aldrig skulle kunna bibehålla något som helst förtroende om de anslöt sig till juntans planer. Därför ställde de sig i stället i spetsen för arbetarnas kamp och knöt sina förhoppningar till den borgerliga oppositionen.

Det var deras enda möjlighet att överleva som minimalt trovärdiga fackliga ledare i arbetarnas ögon.

Men oavsett att de arresterats så vill de ändå inte ha konfrontation med juntan. Det visar deras sätt att förbereda och organisera generalstrejken. Eller rättare sagt: Deras vägran att över huvud taget organisera. De utfärdade en uppmaning, därvid blev det.

Att strejken genomfördes beror helt och hållet på arbetarna. Några direktiv eller någon planering från byråkratin märkte de inte av.

Fackbyråkratin spelade dubbelt: Dels ville de stärka sin ställning gentemot juntan, dels gentemot arbetarna. Syftet i bägge fallen var att garantera sina egna intressena.

Svaret på frågan om det var en militant facklig ledning som manade till generalstrejk blir därför nej. Det var i stället en ledning som framför allt värnade om sina egna intressen.

Att den ändå lät det gå så långt som till generalstrejk har att göra med den kampaktivitet som arbetarna utvecklat trots dessa ledningar.

● Reorganisering på fabrikerna

Den fackliga strukturen i Argen-

tina har inneburit att det funnits en relativ självständighet mellan organisationen på fabriksnivå och fackföreningen som sådan.

På fabrikerna har varje sektion valt sin delegat på ett direkt sätt. Delegaterna från olika sektioner har samlats i ett råd som inom sig utsett en ledning.

ovanför denna organisering har fackföreningen stått. Därför har det ofta varit motsättningar mellan arbetarnas organisering på en fabrik och den fackförening de tillhört. De oppositioner som växt fram mot den fackliga byråkratin har ofta utgått från de enskilda fabrikenas delegatorganisering.

Det är till stor del utifrån en reorganisering av detta delegatsystem som det senaste årets strejker initierats och letts. Det är en effektiv organisering på en fabrik — men den löser inte frågan om samordning. Vare sig branschvis eller inom ett område.

Det är därför den fackliga byråkratin fortfarande har så stort inflytande. Den är den enda som kan ta samordnande initiativ.

Och den positionen vill den behålla.

Frågan om hur kampen mot juntan kommer att utvecklas är till stor del beroende av i vilken mån de förmår göra det. Och av i vilken mån strejkerna under Videladiktaturen kommer att föda nya ledare som representerar arbetarklassens oberoende och inte är uppboundna av byråkratiska egenintressen.

Lars Palmgren

»Mödrarna på Plaza de Mayo« - dvs de kvinnor som varje torsdag samlas utanför presidentpalatset i Buenos Aires för att begära besked om vad som skett med deras anhöriga - har spelat en viktig roll för att återerövra viljan att kämpa mot diktaturen.

Clotario Blest - en av CUT:s grundare - har blivit något av en symbol för kampen mot den chilenska militärjuntan. När militären tog makten beslutade han sig för att inte klippa vare sig hår eller skägg förrän den fallit. Fortfarande växer Clotario Blests hår och skägg, men hans förhoppningar om att snart kunna klippa och raka sig är bru mycket större idag än någonsin tidigare.

Arbetarklassen på offensiv

»Legalisera CUT!«

Med det kravet avslutades ett märkligt möte som hölls i Santiago i mitten av februari i år.

Mötet var märkligt så tillvida att det hölls inne i Santiagos stadsfängelse. Och den som krävde legalisering av CUT (den chilenska landsorganisationen) var den gamle arbetarledaren Clotario Blest.

Han firade där, mitt inne i lejonets kula, 26-årsdagen av CUT:s grundande tillsammans med de politiska fångarna och deras anhöriga.

Det är lätt att föreställa sig att fångvaktarna drabbades av viss förvirring när de hörde den gamle skäggprydda mannens tal.

Senare har Clotario Blests krav upprepats av flera fackliga ledare och fackliga grupper i Chile.

Och det är ett viktigt krav.

Dess betydelse blir heller inte mindre av att CUT idag inte existerar i Chile. Kanske snarare tvärtom — hur motsägelsefullt det än låter.

För vad betyder det att kräva att CUT ska legaliseras, trots att organisationen som sådant inte finns?

Jo, det betyder att dessa fackliga ledare idag åberopar sig på de framsteg som den chilenska arbetarklassen gjort tidigare och som levandegjordes i CUT.

Det är de framsteg, som militären försökte trasa sönder, som idag är vägledande för deras arbete.

Och som är den genomsamma referenspunkten för alla de chilenska arbetare som idag på olika sätt på sina arbetsplatser på nytt försöker bygga upp sina fackföreningar.

●Politiskt oberoende

Att säga det kan tyckas vara en självklarhet. Men är det det? Vilka framsteg är det som representeras av CUT?

Först och främst var CUT en enhetlig nationellt centraliserad facklig organisation som organiserade majoriteten av de chilenska arbetarna, oavsett personliga politiska sympatier.

Bara det i sig var ett viktigt framsteg på en kontinent där arbetarklassen i de flesta länderna är organisatoriskt uppsplittrade på ett otal

landsorganisationer.

Också i Argentina fanns det en enhetlig landsorganisation. Också där krävs idag dess legalisering.

Men det finns en stor och mycket viktig skillnad mellan det argentinska CGT och det chilenska CUT.

CGT kontrollerades av en byråkrati som var uppknuten till en borgerlig politiska strömning — peronismen. (Se föregående artikel). I CUT, däremot, var det arbetarpartier som dominerade.

Visst fanns det fackliga ledare och CUT-medlemmar i Chile som hade sina sympatier på annat håll än hos arbetarpartierna. Men till skillnad från det argentinska CGT så var CUT i sin helhet också programmatiskt ett uttryck för den chilenska arbetarklassen politiska oberoende gentemot borgarklassen.

Och det är främst här betydelsen av parollen »legalisera CUT!« idag

ligger.

För det speglar att vare sig juntan eller den borgerliga oppositionen har lyckats förankra några av sina projekt om en »ny typ av fackföreningsrörelse« hos de chilenska arbetarna. Det speglar att ingen av de grupperingar av fackliga ledare av olika politiska schatteringar idag kan förbigå dessa de chilenska arbetarnas erövringar.

●Flera fackliga grupper

Det är svårt att påvisa hur denna medvetenhet konkret tar sig uttryck bland de chilenska arbetarna idag. Informationen är knapp och tills idag har det i stort sett varit omöjligt att genomföra några omfattande kampaktioner, som till exempel strejker.

Istället har det fram för allt uttryckts genom bildandet av olika samordningsorganisationer mellan nationella fackliga ledare. De viktigaste är CNS (Coordinadora Nacional Sindical), FUT (Frente Unitario de los Trabajadores) och »Tio-gruppen« (se Chilebulletinen nr 7/78).

Dessa samordningsorganisationer representerar också olika politiska strategier. CNS till exempel har nära band med UP-partierna och fr a kommunistpartiet, medan »Tio-gruppen« står Kristdemokraterna nära.

Det faktum att det i Chile idag

finns flera olika samordningsgrupper av det här slaget är i sig ett uttryck för att den chilenska arbetarklassen fortfarande är uppsplittrad. Och att olika politiska strömningar försöker få kontroll över det fackliga återuppbygge som idag pågår.

Men viktigare än det, är det faktum att samtliga dessa samordningsorganisationer — oavsett deras politiska tillhörighet — idag kräver legalisering av CUT! Det vill säga att alla dessa tre samordningsorganisationer idag åberopar sig på de framsteg som CUT representerade. För att behålla sin trovärdighet kan de inte förbigå de chilenska arbetarnas viktigaste erövringar.

● Gemensam presskonferens

Under den senaste tiden har de olika grupperna av fackliga ledare också agerat tillsammans på olika sätt.

Den 9 mars, till exempel. Den dagen hölls en unik presskonferens i Santiago. Det var då första gången som de olika fackliga grupperna höll en gemensamt presskonferens.

Den hölls för att protestera mot juntans förslag till nya arbetslagar. Dessa lagar är bl a en produkt av det hot om bojkott av Chile som bland annat de nordamerikanska

fackföreningarna utfärdat.

Juntans nye arbetsminister har försökt framställa lagarna som oerhört progressiva; att de skulle innebära frihet att hålla fackliga möten, etablerande av en låg pensionsålder och frihet för den fackliga anslutningen.

Men de fackliga ledarna avfärdade unisont dessa lagar.

Om rätten att hålla möten sa en av dem att som lagen ser ut »så kan ett möte i vilket ögonblick som helst bli illegalt«.

Om pensionsåldern, som satts till 65 år, påpekade en annan att medelåldern i Chile ligger på 57 år...och att lagen därför i praktiken innebär att knappast någon kommer att få pension.

Om friheten att ansluta sig till facket, så visade ledarna på att det i praktiken innebär frihet att bygga upp flera parallella fack på samma arbetsplats och därför bara är ytterligare ett verktyg för att splittra arbetarna.

»De enda som kan bestämma vilken organisationsstruktur arbetarna ska ha, är arbetarna själva«, som en av fackföreningsmännen sammanfattade det.

●Solidariteten fortfarande viktig

Dagen efter presskonferensen

skickade de fackliga organisationerna ett gemensamt brev till arbetsministern där de informerade honom om att de kommer att bygga en gemensam front och genomföra gemensamma aktioner för att »bekämpa den arbetslagstiftning som har förändrat landets fackliga liv så mycket!«.

Något senare genomförde CNS ett möte med 480 fackliga ledare från olika delar av landet. Där beslutades bland annat att ta djupgående initiativ för att bygga upp de fackliga basorganisationerna. Och att knyta an dessa till olika regionala och nationella strukturer.

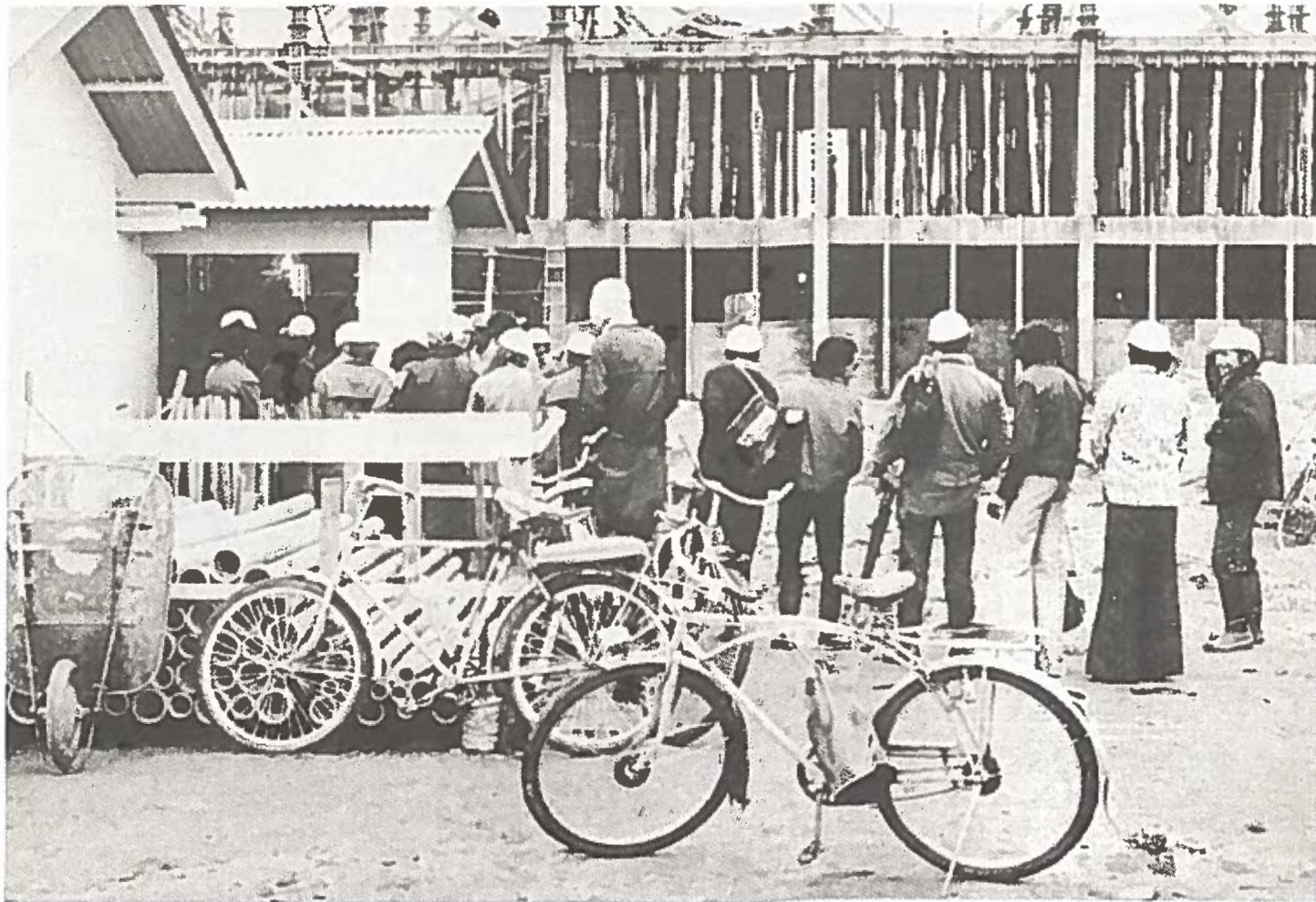
»Den internationella solidariteten har gjort mycket för Chile«, påpekade en av fackföreningsledarna på presskonferensen. Och han fortsatte: »Men nu är det nödvändigt att vi arbetare här i Chile tar nästa steg för att förändra vår situation!«

Den senaste tidens initiativ är alla viktiga steg i den riktningen. Men de innebär inte att den internationella solidariteten »nu har gjort sitt«.

Tvärtom.

Solidaritetsarbetet upphör aldrig att vara viktigt! Vi får inte glömma det. □

Lars Palmgren

Juntan förnekar att det finns politiska fångar i Chile och vägrar att ge de politiska fångarna status som sådana. Att juntan på detta sätt försöker dölja existensen av politiska fångar får som resultat, att de politiska fångarna nu har svårare att få stöd och hjälp från organisationer som tidigare hjälpt politiska fångar.

Så är fallet med Vicaria de la Solidaridad, den katolska kyrkans hjälporganisation, som arbetat till försvar för de mänskliga rättigheterna i Chile och för de politiska fångarna. Vicaria skiljer idag på de politiska fångarna och ger sitt stöd endast till dem som åtalas inför militär domstol.

● »Inga politiska fångar«

De politiska fångarna som idag sitter fängslade i Chile står alltså åtalade vid civil domstol och i några fall militär domstol. I det senare fallet rör det sig bara om sådana som arresterats efter senaste »amnestin«. Efter förändringar i konstitutionen har juntan nu möjlighet att betrakta brott mot lagen om statens interna säkerhet som vanliga kriminella brott (fast det i dessa fall rör sig om politiska »brott«). Därför betraktar juntan alla politiska fångar oberoende av civil eller militär rättegång, som vanliga brottslingar.

De flesta politiska fångar är ännu inte dömda utan deras rättegångar pågår. Detta försvarar ännu mer arbetet för deras frigivning. I de fall, där fången dömts, är straffet ofta mycket högt. Men för oss är det inte strafftiden som är det väsentliga, utan det som betyder något är att få fångarna erkända som politiska fångar. Om de erkänns som politiska fångar är det mycket lättare att sen få dem frigivna.

Men vi är ju medvetna om att juntan genom att åtala de politiska fångarna vid civil domstol vill förhindra en frigivning av dessa fångar och dölja att det i Chile idag finns politiska fångar.

● Solidariteten viktigt

Med hjälp av stöd och påtryckningar på juntan utifrån för dessa fångar kan vi uppnå vårt mål, i annat fall lämnas fältet fritt för juntan att göra vad den vill med de politiska fångarna.

— Hur är det i fängelset i Santiago?

— Trots att juntan inte erkänner de politiska fångarna som sådana,

FRIGE DE

FÅNGA

Finns det några politiska fångar i Chile idag?

Ja, det finns över hundra politiska fångar i Chile. De sitter i fängelser över hela landet. De flesta av dem står åtalade vid civila domstolar.

I slutet av 1976 började de att åtala personer, som fängslades av politiska orsaker, vid civil domstol. Syftet var att »minska« det stora antal politiska fångar, som den chilenska juntan höll vid den tiden. Situationen för dessa fångar blev kritisk när juntan deklarerade »amnesti« i april -78. Då blev alla politiska fångar som stod åtalade vid eller var dömda av militära domstolar fria, medan de fångar som åtalats vid civil domstol inte berördes av »amnestin«.

Chilebulletinen fick en intervju med en anhörig till en politisk fånge som arbetat för i Santiago för Kommittén för anhöriga till politiska fångar. Intervjun gjordes i januari.

behandlas de på ett särskilt sätt. De förtrycks och provoceras ständigt av fängelsepersonalen. De får inte göra sådant som är tillåtet för de andra fångarna, t ex så får de inte ha böcker, de får inte studera, de får inte arbeta, de får ingen läkarvård, de får inte ta emot eller skriva brev. De bestraffas godtyckligt med att under perioder sättas i isoleringscell.

CNI (säkerhetstjänsten) kommer till fängelset och förhör de politiska fångarna. Något som de egentligen inte får göra men som fängelseledningen inte på något sätt sätter sig emot. I maj förra året kidnappades till och med tre fångar inne i fängelset av CNI. De landsförvisades sedan.

— De politiska fångarna i Santiago sitter i två fängelser, männen i Penitenciaría, där de lyckats hålla ihop och sitter på samma avdelning, »Calle 5«. Kvinnorna sitter i kvinnofängelset och eftersom de är så få är de blandade med de vanliga fångarna där, men de får inte heller göra samma saker som de andra fångarna, de får t ex inte arbeta.

● Politiska fångar hotade

— Vilka organisationer får de politiska fångarna hjälp av idag, de som inte får någon hjälp av Vicarian?

— Den enda kyrkliga organisationen som arbetar för de politiska fångarna är FASIC (Fundacion de Ayuda Social de Iglesias Cristianas). FASIC lyder under Världsskyrkorådet. FASIC hjälper de anhöriga med läkarvård, de har startat verkstäder för frigivna fångar och för anhöriga till politiska fångar. De gör vad de kan för att hjälpa de politiska fångarna, men eftersom organisationen inte är speciellt stor är dess möjligheter be-

gränsade.

— Så länge Internationella Röda Korset hade en delegation i Chile bevakade de hela tiden situationen för de politiska fångarna. Det var den enda organisation som kunde gå till fängelsemyndigheten när fångarnas säkerhet i fängelset på något sätt var hotad.

— Men nu sen Röda Korset lämnade Chile i september -78 finns ingen som kan tala för fångarna när de känner sig hotade. Och fångarna har också gått miste om den läkarvård de fick genom Röda Korset. Röda Korset har för lite personal i Latinamerika, där så många länder är drabbade av ett hårt förtryck. En gång i månaden kommer en representant för Röda Korset till Chile och besöker fängelserna. Röda Korset ger också livsmedel till fångarna men inte till de anhöriga. Det är det internationella Röda Korset som står för detta. Det chilenska Röda Korset ser man inte mycket av.

● Svårt få information

— Får de anhöriga besöka fångarna?

— Ja, två gånger i veckan får vi besöka fångarna. Innan man går in får man tala om vad man heter, identifikationsnummer, adress, släktskap och detta skrivs upp i en bok. Sedan är det kroppsvisitering och de går igenom allt det vi har med oss, maten och allt annat, barnen slipper inte heller undan. Under själva besöket finns vakter närvarande för att kontrollera allt vi säger och gör. Teoretiskt sätt är besöket två timmar långt, men i praktiken blir det högst en och en halv timme eftersom det tar sån tid att komma in.

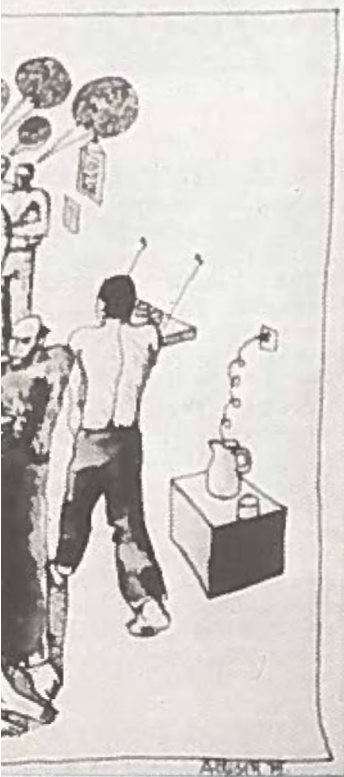
— Hur är det utanför Santiago?

— Vi vet att det finns politiska fångar även utanför Santiago och

POLITISKA

ÅRNA!

Ill. Sergio Altessor

vi har som mål att kunna samla in uppgifter om var och en av dem, men det är svårt.

— Dels för att fångarna står åtalade inför civil domstol, dels för att vi inte har stöd av någon riksfattande organisation som kan hjälpa oss och inte heller själva har ekonomiska möjligheter att åka runt i landet för att knyta kontakter. Det försvårar för oss att skaffa fullständig och aktuell information om fångarna ute i landet.

● Erkänn de politiska fångarna

— Vad gör kommittén för anhöriga till politiska fångar?

— Vi arbetar för att få fångarna erkända som politiska fångar av militärjuntan, för att fångarna ska få den behandling som tillkommer politiska fångar och för deras frihet. De som har en civil rättegång har inga möjligheter att bli frigivna genom en amnesti eller med hjälp av lagar och dekret om landsförvisning i stället för fängelsestraff. Därför är det så oerhört viktigt för oss att få dem erkända som politiska fångar.

— Kommittén bildades -75 under Fredskommitténs beskydd. När Fredskommittén upplöstes började vi arbeta i Vicaria fram till amnestin. Vi hade tillgång till Vicarias information om de politiska fångarna och vi hade möjlighet att upprätthålla kontakter med provinserna.

— Men sedan Vicaria dragit bort sitt stöd från kommittén, med motiveringen att våra anhöriga inte får juridisk hjälp av Vicaria, har vi inte längre möjlighet att upprätthålla kontakterna utanför Santiago.

● Egen organisation

— Har fångarna någon organisation i fängelset?

— Fångarna i Penitenciaría har en egen organisation, »Comité de Bienestar«. Att den finns förhindrar åtminstone delvis förtrycket mot fångarna att bli ännu värre. Kommittén är inte officiellt erkänd av myndigheterna, men i praktiken är den det.

— Den ansvarar för att organisera fångarnas liv inne i fängelset och representerar fångarna inför fängelseledningen, myndigheter och humanitära organisationer som besöker fängelset.

— På julen brukar fångarna alltid ha en fest tillsammans med sina familjer. I år förbjöds denna fest. De fick inte heller delta i de vanliga fångarnas julfirande. Efter påtryckningar från fångarna och deras anhöriga fick de till slut ha sin fest. Men fängelseledningen gick ut till pressen och sa att de politiska (!) fångarna nekat att fira jul tillsammans med de andra fångarna. Detta uttalande från fängelseledningen orsakade en konflikt mellan de vanliga fångarna och de politiska fångarna.

— Fångvaktarna hjälpte också till att jaga upp stämningen och det hela slutade i bråk. Under de senaste månaderna har fängelseledningen försökt skapa en fiottlig inställning från de vanliga fångarna mot de politiska fångarna.

● Svårt leva som frisläppt

— Hur är det med de fångar som frigavs i och med amnestin i våras och stannade kvar i Chile?

— Det var ungefär 20 stycken av dem som frigavs i »amnestin«, som stannade kvar i Chile. De bildade då en organisation för de politiska fångarna. Till den här kommittén har också andra före detta fångar anslutit sig, såna som suttit i koncentrationslägren t ex.

— Kommittén bildades för att de tillsammans skulle försöka lösa de problem som drabbar politiska fångar när de kommer ut ur fängelse eller koncentrationsläger — ekonomiska problem, problem att överhuvudtaget få något att leva av, den förföljelse och de hotelser som säkerhetstjänsten utsätter de politiska fångarna för.

— Som frisläppt politisk fånge är det nästan omöjligt att hitta något arbete. Ännu svårare är det att kunna sätta igång med studier. De frisläppta politiska fångarna är under ständig övervakning och kontroll från säkerhetstjänsten.

— FASIC är den enda kyrkliga organisation som hjälper dem. Vicaria gav dem hjälp när de satt i gång verkstäder mest för konsthantverk och skomakerier.

● Juntan byter fasad

Juntan har stängt koncentrationslägren, bytt namn på DINA (säkerhetstjänsten) till CNI och kom sen med »amnestin« -78, men samtidigt har de förändrat metoderna för förtrycket. Förtrycket finns kvar idag fastän det finns mycket färre politiska fångar.

Förtrycket är mer selektivt och välorganiserat.

De använder sig av skrämselektaktik. I samband med någon demonstration eller genom att spärra av ett område och välja ut en grupp människor fånglas stora grupper av människor, 10-50-100-200, de hålls fångslade ett par timmar, ett par dagar eller ett par veckor. Under denna tid torteras och registreras de. Sedan släpps de fria utan att någon anklagelse riktats mot dem. Oftast är det CNI som står bakom. Fortfarande fånglas också personer som förs över till fängelserna och ställs inför rätta, ett par varje månad.

● Fortsatt stöd viktigt

— Vad kan vi göra härifrån?

— För de politiska fångarna är det viktigaste att stödja vårt arbete för deras erkännande och för deras frihet. Det vi ber om och förväntar oss av folket och dess organisationer är att de stöder oss i denna kamp, att regeringarna stöder oss. Att det görs påtryckningar utifrån genom kampanjer som stöder vår kamp för dessa två mål.

— Det är också viktigt att beakta situationen för de frigivna politiska fångarna i Chile. De kan när som helst arresteras i december, han har tidigare suttit fångslad och sedan frigivits, men nu är han fångslad igen.

— Det är också viktigt att ge ekonomiskt stöd till de verkstäder som de frigivna politiska fångarna sätter igång för att nå sin försörjning.

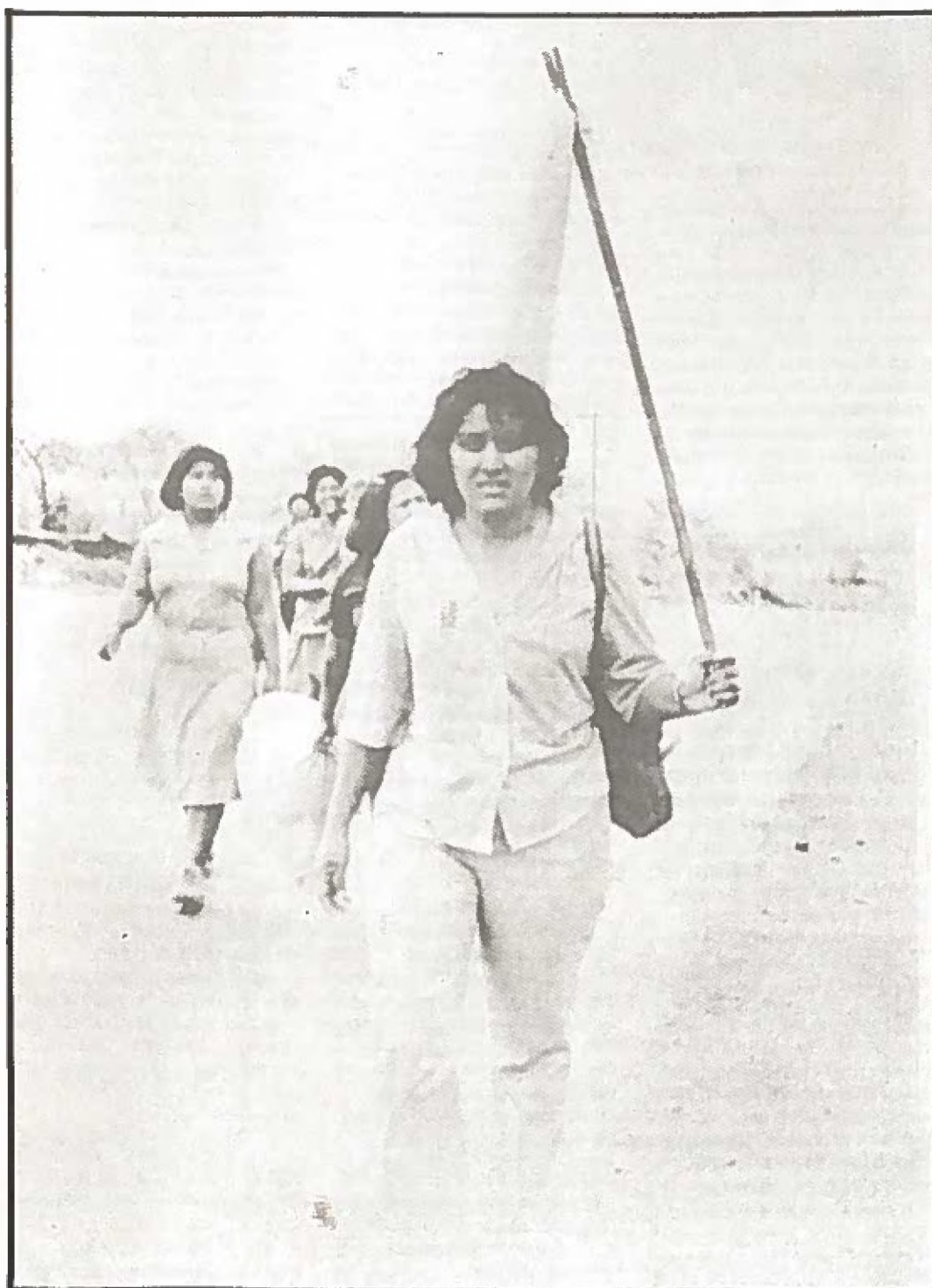
— Det är också viktigt att ge stöd till kommittéerna och till fångarna så att vi kan fortsätta vårt arbete.

SIGYN OHLSON

En het sommar

Text och Bild:

Kampen i Nicaragua är också en kvinnokamp. Kanske är det kvinnorna som har det svårast eftersom de inte helt kan ägna sig åt motståndet, utan också i möjligaste mån måste ge barnen säkerhet.

Striderna trappas nu upp alltmer i Nicaragua. Varje dag sker sammanstötningar mellan gerilla och militär i olika delar av landet.

Den upptrappade kampen följer nu det mönster som sandinisterna beskrev redan tidigt i våras: Kampen mot Somoza går in i slutfasen, men innan den slutliga, avgörande och breda revolten äger rum, kommer en tid av utnötningsattacker mot en armé som är på väg att demoraliseras.

Nu har Mexiko brutit sina förbindelser med Nicaragua och den internationella isoleringen ökar för Somoza-regimen. Dubbelheten i USA:s attityd mot landet är alldeles uppenbar. President Carter fördömer våldet och korruptionen i Somozas Nicaragua, men man genomför inte en total bojkott.

Och det är förståeligt, eftersom det nu blir allt tydligare att det är en genuin social revolution som är på väg i detta lilla centralamerikanska land.

● Somoza klamrar sig kvar

USA har försökt få bort Somoza för att få dit någon annan mer salongsmässig företrädare för den bestående ekonomiska ordningen.

väntar i Nicaragua

Peter Torbiörnsson

Detta har inte gått eftersom Somoza inte vill bli av med de miljarder han har investerat i Nicaragua och som under alla omständigheter kommer att konfiskeras i det ögonblick han lämnar landet.

Den här spänningen mellan USA och dess tidigare favorit är något som har gynnat de revolutionära krafterna: De har kunnat organisera sig och bygga upp motståndet från grunden. Deras krav är nu också hårdare än tidigare.

Det är inte längre bara Somoza man slår emot, utan det är alla de stora jordägarna och multinationella företagen i landet.

Det som tidigare var på väg att bli ett inbördeskrig på frågan om de demokratiska rättigheterna har nu förvandlats till en revolutionär process där makten och de inblandades klassintressen står emot varandra.

● USA stöder Somoza igen

I brist på alternativ till Somoza börjar nu USA förstå att utvecklingen i Nicaragua är farlig på lite längre sikt i hela Centralamerika. Därför börjar man nu återigen ge Somoza det stöd som man tidigare har dragit undan.

Det är betecknande att USA via internationella valutafonden gav Somozaregimen ett lån på drygt trehundra miljoner kronor nu i maj. Så sent som i november förra året krävde man att Nicaragua under Somoza helt skulle utestängas från de internationella krediterna.

USA försöker alltså nu att lindra det ekonomiska kaos som råder i Nicaragua i hopp om att den gamle diktatorn ska kunna rida ut stormarna även om detta skulle kräva en tribut av tiotusentals döda människor.

Därför är det nu viktigare än någonsin tidigare att man inom solidaritetsrörelserna verkligen försöker att följa upp utvecklingen i Centralamerika.

Det här är en vanlig syn i Nicaragua idag. Gerillasoldater på gatorna som sluss med alla typer av vapen, både hemmagjorda och insmugglade.

● Avgörande kamp

För troligen är det så att när du läser det här så pågår kraftsamlingen för den viktigaste händelsen i Latinamerika sedan Pinochetkuppen i Chile för sex år sedan.

Det var en händelse i nederlagets tecken, men här kan det bli ett genombrott för de revolutionära krafterna.

Det som just nu händer i Nicaragua, är lika avgörande som händelserna i Kuba månaderna innan Fidel och de andra kunde göra sitt intåg i Havanna på nyåret 1959.

Och för varje människa som har intresserat sig för Latinamerika någon gång under de senaste åren borde det vara uppenbart hur viktigt det är att på alla sätt nu hjälpa sandinisterna: Med pengar, med sjukvårdsartiklar och med politiskt stöd.

● Viktigt stödja kampen

Vi måste också kräva av de svenska massmedia att de ägnar en helt

annan uppmärksamhet åt det här skeendet än vad man hittills gjort.

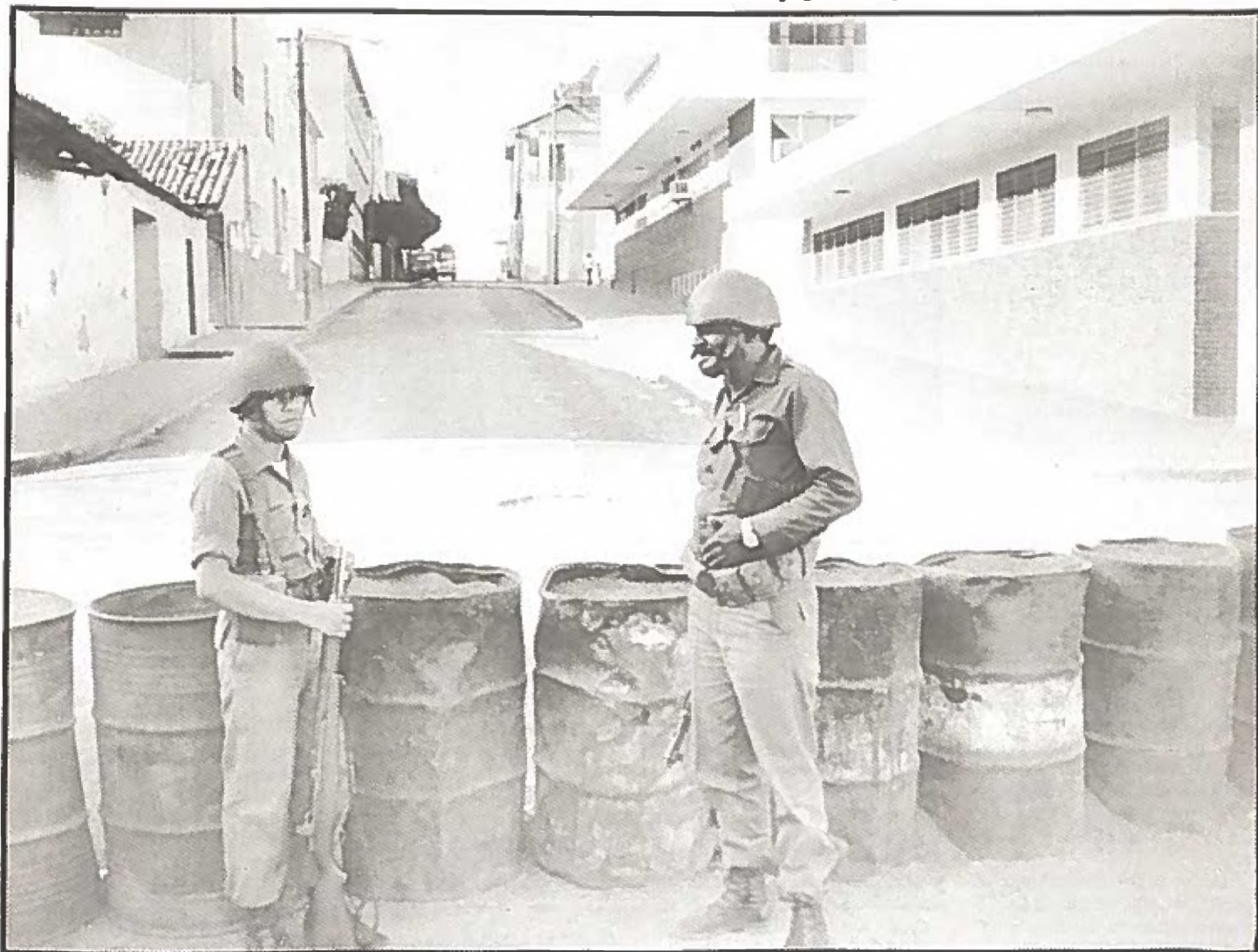
Den fragmentariska och osammanhängande rapporteringen man hittills svarat för har snarare gjort än tydliggjort sammanhangen. Med ledning av våra vanligaste massmedia är det idag omöjligt att förstå att revolution är på väg i Nicaragua, att förstå händelsernas verkliga omfattning.

Den bristen får inte lura oss att tro att solidariteten inte behövs. Kamraterna i Nicaragua behöver både vår tro att förändringar är möjliga och vårt praktiska handlande.

SOMOZA en diktator på fall

Verkligheten i Nicaragua är idag ytterligt förvirrande. Den är så mycket på samma gång - den är kaotisk, motsägelsefull, brutal och på samma gång hoppingivande - eftersom kampen för att förändra det bestående är så intensiv.

Det är en smula att komma till Kuba i slutet av 50-talet. Under den tid då Fidel Castro och hans gerilleros fortfarande befann sig i bergen, men då kampen mot Batista-diktaturen hade nått en sådan omfattning att den var omöjlig att stoppa.

Nicaragua idag - förtryck och laglöshet. Men moralen hos Somozas trupper börjar nu att svikta.

Nicaragua är alltmer ett samhälle som befinner sig i kris på alla nivåer. Ekonomin fungerar knappast.

Det här är ju ett land, som till stor del har hållits igång tack vare krediter utifrån. Nu har det stora flödet av pengar skurits av tack vare det internationella trycket. Somoza tvingas begära anstånd med avbetalningarna av de gamla utlandslånen och är nu tvungen att försöka hitta nya långgivare. Det är just nu inte så lätt, men Taiwan och banker i Västtyskland är tänkbara nya långgivare.

Somoza har också svårt att få vapen och ammunition till nationalgardet - Nicaraguas krigsmakt på drygt tiotusen man som utgör regimens enda egentliga stöd och utan vars hjälp han omöjligt skulle kunna hålla sig vid makten en enda dag till.

● Ett land i ruiner

Under min tid i Nicaragua var det Videlas Argentina och Israel som stod för vapenleveranserna. Den officiella arbetslösheten uppgår till cirka 40 procent och väntas öka snabbt nu månaderna framöver eftersom skördesäsongen är över för bomullen, sockret och kaffet - tre av Nicaraguas stora exportvaror.

Nu när arbetsäsongen är över för lantarbetarna på de stora godsens slår också gerillan till med sabotage mot landets ekonomiska liv. Man bränner den skördade bomullen och man begår dagligen rån mot banker och affärer.

Det är förutsättningen för att man ska kunna skaffa vapen.

Att ekonomin är i kris är något som är fullt synligt med blotta ögat. Det är många tiggare på gatorna, massvis med småbutiker har tvingats slå igen och i de större städerna står många hus tomma för försäljning. Ägarna vill satsa sina pengar på andra håll i världen - det går fortfarande att hitta dollar till överkomliga priser på svarta börsen. Det är svårt att hitta en enda

välördad människa på landsbygden.

● Managua - ett bevis på korruption

Managua är Nicaraguas huvudstad - här bor en fjärdedel av landets två och en halv miljon invånare. Och huvudstaden utgör idag en ganska häpnadsväckande anblick.

Den är kanske det synligaste beviset på Somozaregimens vanstyre - även om det inte finns någon brist på exempel.

För sju år sedan drabbades Nicaragua av en jordbävning. En av de större i modern tid och stora delar av Nicaragua förstördes.

Det här var en händelse, som orsakade en omfattande publicitet i stora delar av världen och Nicaragua under Somoza kunde ta emot stora hjälpsändningar för att lindra verkningarna, som verkligen var förödande för många av de drabbade.

Stora penningssummor har sedan dess slutit in för att bygga upp Managua igen, pengar både i form av lån och gåvor.

● 80 procent saknar vatten

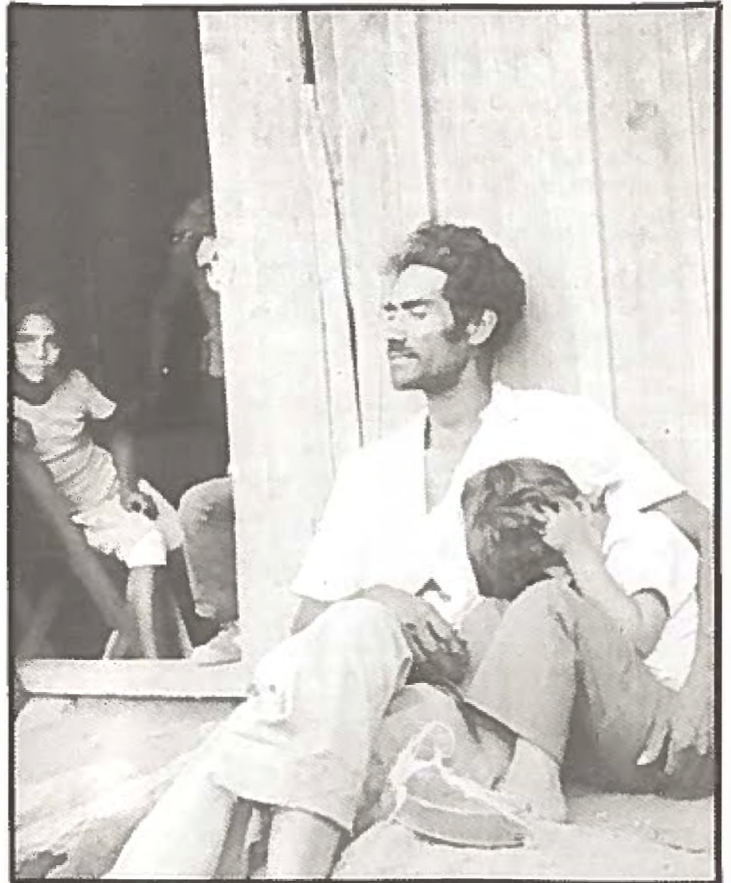
När man idag far in i Managua så är det att komma till den säregnaste av huvudstäder. Det är en stad utan något centrum.

Vad som i stället finns är något som liknar en samling förstäder med ett stycke landsbygd emellan.

För det var nämligen så att Somoza och hans familj inte ägde marken i centrum. De ägde däremot marken i utkanterna av Managua.

Vad var då naturligare än att man byggde upp de förstörda delarna på den mark som Somoza och hans medhjälpare ägde. Därmed steg markvärdena i utkanterna till den nivå de tidigare hade i centrum och Somoza kunde sälja till sagolika priser.

Dessutom är de nya områ-

I Nicaragua råder nu väntan på den stora revolten. Kommer sandinisterna att kunna ge befolkningen vapen?

Det är soldaterna i sandinistgerillan som idag utgör det verkliga hotet mot Somozastyret. De leder nu en kamp som har stöd av hela folket.

dena uppbyggda kring stora köpcentra a la OBS stormarknader. Och det är de här affärerna som utgör kärnorna i de nya samhällena. Och kring dessa grupperar sig sedan bebyggelse av olika standard. Det är fortfarande så att 80 procent av husen i Managua saknar rinnande vatten.

Staden, som Somozastyret har lyckats åstadkomma, passar en köpstark överklass och den del av medelklassen som har råd att ha bil. Men den passar alla andra väldigt illa. Långa och dyra resor för arbetarna och flertalet andra löntagare.

Men den gynnar alltså Somoza. För han ägde ju inte bara marken - utan har också stora intressen i varuhuskedjorna och han och hans familj är en av landets största importörer av bilar.

Kvar i Managua finns ett centrum där kilometerstora områden står tomma och nu fungerar som jättelika skräphögar där man fortfarande varje morgon kan se stora skaror av människor gå eller leta efter något värdefullt eller ätbart. Och mitt i detta förödda centrum ligger Somozas presidentpalats - välbevakat som kronjuvelerna. Palatsområdet fungerar också som

förläggnings- och träningsplats för landets elitsoldater.

Man kan långt utanför området höra hur soldaterna där inne övar - hur de skriker sina intränade krigstjut vid närstridsövningarna inne på palatsområdet.

Somoza är idag en isolerad maktfigur i Nicaragua. Det finns ett hat mot honom och hans arme, som är intensivt och vars motstycke jag inte tidigare mött i Latinamerika.

Somoza sitter idag i sin sk bunker. Hans planer för framtiden går stick i stäv med det som varje annan politisk gruppering i landet har gett uttryck för.

Han tror sig kunna sitta kvar till 1981 då val på nytt ska hållas i landet. Hans förhoppning är då att han ska kunna mygla in sin son Antonio Somoza Portocarrero på presidentposten.

Sonen är idag nästan lika hatad som fadern i Nicaragua. Han var den, som ledde repressalieaktionerna mot de revolterande förra året, och har med faderns hjälp gjort en blixtkarriär inom nationalgardet.

Men den nuvarande presi-

denten Anastasio Somoza Debayle har ju själv ärvt sin post av sin fader - han som sattes på presidentposten av nordamerikanerna. Och nu vill presidenten föra traditionerna vidare.

För Somozafamiljen kan inte lämna maktpyramidens topp. För den vet att om den gör det - ja, då kommer hela familjens jättelika privatförmögenhet i landet att konfiskeras.

Det är därför man inte kan tillmötesgå USA:s vädjan om att lämna landet.

Och så länge man inte hittar något alternativ till Somoza växer revolutionen med rasande fart.

Somozas egen plan är helt omöjlig i Nicaragua idag.

Eller rättare: den är bara möjlig om det folkliga motståndet är svagare än det idag finns anledning att tro.

Förutsättningen för att Somozas plan ska lyckas är att han tar livet av tiotusentals människor.

Min tro är att Somozas tid nu snabbt rinner ut. Vad som kommer istället är en förnyelse av den centralamerikanska revolutionen. □

Ett folk i flykt

Flyktingproblemet i Latinamerika är inte bara ett problem som berör de mer omskrivna länderna i Sydamerika.

Under det senaste året har cirka hundratusen människor flytt från våldet och den ekonomiska krisen under Somoza.

I både Costa Rica och Honduras finns flyktingläger. I gränstaden Choluteca vid Honduras gräns mot Nicaragua finns ett läger, där 8 000 flyktingar bor.

Det är samma trista syn som alltid. Dammet yr i blåsten och tälten står i långa rader.

Barnen springer omkring magra, nakna och ofta sjuka. Föräldrarna är arbetslösa och vet mycket lite om den närmaste framtiden. Dom hjälps att någorlunda klara livhanken av Röda Korset.

Men en sak har de mycket klart för sig - den enda lösning som egentligen finns på deras problem: det är att Somozaregimen störtas i deras hemland. För det är där de vill verka och bo.

Är kampen lyckosam, slipper de hamna i Sverige eller Australien, eller dö i det fattiga Honduras.

Otryggheten i dagens Nicaragua är total. Även barnen lever bara ett gevärsskott från döden. Somozagrupperna skonar varken barn eller gamla. Överallt ser man fiender.

En nypa luft kan kosta livet

På nätterna förvandlas städerna i Nicaragua till spökstäder. Det är då man tydligast märker hur spänt läget är här i landet.

Officiellt finns inget utgångsförbud, men ändå är det så att inga människor vågar sig ut efter åtta, nio på kvällen.

För det är framför allt på nätterna som människor dödas. Varje dygn hittas på olika platser i landet cirka tio svårt lemlästade lik.

Det är oftast oskyldiga människor som dödas. Militärerna har svårt att skilja gerillan och folket åt.

Men inte heller militärerna vågar sig längre ut på nätterna utan vidare. Det märker jag i alla de större städerna: Managua, Massaya, Leon och Esteli.

Överallt folktomt, men inte alldeles tyst . . .

Det är söndag i Leon - Nicaraguas näst största stad. Det är bara drygt en timmes bilresa från huvudstaden. Avståndet är korta i det här landet där de flesta av de två och en halv miljonerna bor inom ett begränsat område.

Jag kommer från Massaya. Den stad där det första upproret ägde rum i februari förra året. Och en stad som fortfarande på nätterna behärskas av motståndet mot Somoza.

Hela natten brann barrikaderna på gatorna och man hörde de hemmagjorda kontaktbombarna explodera och spridda skottsälvor från kvarteren uppe i Monimbo.

Eldarna brann på gatorna men ingen människa visade sig. Militärpatrullerna som tidiga-

re for ut för att släcka eldarna eller spåra de som slängde bomber eller sköt - de höll sig bakom förskansningarna i stans centrum.

Flera soldater har ju dött det senaste året och det är mest på dagarna numera som de starkt beväpnade militärjeeparna vågar sig ut.

Rädslan finns i alla läger.

● Oskyldiga mördas

Det söndag i Leon och jag befinner mig på bårhuset. Det är mycket varmt, nära fyrtio grader i skuggan.

Det luktar otäckt i bårhusets kylrum. Där ligger den här söndagsmorgonen fyra lik. Alla är de lantarbetare och har skjutits under natten av Somozas nationalgardister.

Överallt i Nicaragua finns militärerna med ständigt skjutklara gevär. Men motståndet idag är så starkt att inte ens längre skräcken hindrar folk från att delta i kampen.

Ute i trädgården sitter en kvinna och gråter. Hon är inte mer än tjugo år.

En av de sönderskjutna kropparna, som ligger travade ovanpå varandra därinne var hennes man.

De två jobbade tillsammans på bomullsfälten en bit utanför Leon. På lördagskvällen ordnade de en fest tillsammans med några arbetskamrater. Hennes man fick vid sjutiden för sig att han behövde en nypa luft.

En militärpatrull for förbi och såg den ensamme vandra. De tog med honom och nu ligger han här på bårhuset.

Det är inte mycket att göra. Hon är en av de många som inte vet något om sin framtid

så länge Somoza styr här i landet.

● Kyrkan regimens fiende

Den här söndagen vallfärdar befolkningen i Leon till den gamla kyrkan i stadens utbombade centrum - det här var en av de städer som drabbades hårdast av Somozamilitärernas flyganfall mot de rebeller som i september förra året hade intagit alla större städer i landet och tvingades ge sig först då flyg sattes in med bomber och raketer.

Men den här söndagen går man till kyrkan - två dagar tidigare har nämligen militärerna skjutit fem ungdomar till döds här inne. Nu inspekterar invånarna i Leon blodspår och spåren efter kulorna uppe

NICARAGUA

avgörandets år

i ett av kyrktornen. Ungdomarna var obeväpnade och sköts ner i kallt blod av nationalgardet.

Det var en händelse som upprörde hela Nicaragua och förstärkte den katolska kyrkans numera oförsonliga hållning gentemot regimen.

● Samtal med en militär

Den som bar ansvaret för just det här blodbadet heter Vicente Zuniga. Jag träffar honom nere i militärhögkvarteret mitt i stadens centrum. Alla städer och alla större byar är besatta med barrikadförsedda militärkommandon där soldater med skjutklara gevär ständigt ligger och spejar ut över gatulivet.

Jag träffar Vicente mitt i siestan. Han tar emot i underkläderna och vägrar att låta sig bandas. Vicente Zuniga är överste i Nicaraguas nationalgarde och han har de sista fyra åren ägnat sig åt gerillabekämpning uppe i bergen innan han nu flyttades hit.

Han är en smula full. På arbetsbordet står en flaska fransk konjak av det fina märket Hennessy, som för en vanlig nicaraguan kostar en förmögenhet - officiellt har militären ganska dåliga löner här i landet, men det är ingen hemlighet att Somoza delar med sig av sitt välstånd till en mängd utvalda officerare och underbefäl som han har särskilt förtroende för - ett förhållande som försvårar varje militär konspiration mot presidenten.

● Ett krig mot kommunismen

Liksom så många andra militärer jag har träffat i Latinamerika är Vicente Zuniga benägen att tro att varje oliktankande människa är kommunist och han har en bland militärer inte ovanlig förklaring till Nicaraguas fattigdom. Han menar uppriktigt att ett av Nicaraguas stora och bestående missgrepp var att spanjorerna inte tog kål på alla indianerna redan vid kolonisationen - då hade ju bara människor av europeiskt blod funnits kvar idag och man ha-

de troligen haft det lika bra här som i Europa, säger Vicente Zuniga. I vissa kretsar sitter rasismen djupt i Latinamerika.

Zuniga är obrottsligt lojal mot Anastasio Somoza. Han är mitt inne i ett krig som han tror vara ett krig mot kommunismen. Och Zuniga har sina privilegier att försvara och han hör säkert till de hatade militärer som kommer att avrättas då rebellerna tar makten, även om rebellerna långtifrån är de kommunister som Zuniga utmålar dem som.

● Sandinistgerillan har folkets stöd

Det är gerillan som behärskar de stora bostadskvarteren i Leon om natten. Ganska ofta intar man hela stadsdelar och håller möten i mörkret som med hjälp av kraftiga högtalare tränger genom husväggarna.

Sandinistgerillan har befolkningens uttalade sympati, men ändå stannar man inomhus då sandinisterna kommer, eftersom man inte vet om

detta kan vara en provokation från militärernas sida.

För militärerna förklarar sig ibland till sandinister för att lura människor att avslöja sina sympatier.

Sandinisterna använder också nätterna till att ge sympatisörerna i städerna vapenträning. Det är en av orsakerna till att de nattliga skottlossningarna är så vanliga.

Jag träffade många arbetare i Leon. Alla utan undantag väntade sig en väpnad utladdning snart i Nicaragua. De såg också gerillans kamp som en del av sin egen.

Många av dem har också barn som redan har gett sig ut på landsbygden eller upp i bergen tillsammans med gerillan. Det är hundratals ungdomar i Leon bara som gett sig iväg.

De kommer inte bara från arbetar- eller bondehem utan också många familjer ur medelklassen har på det här sättet dragits in i den aktiva kampen. □

I de stora städerna tränas gerillasoldaterna inomhus. Det praktiska jobbet lär man sig sen i skydd av mörkret hemma i kvarteret om natten.

Latinamerika i mitten av 60-talet. En tid av våldsamt engagemang och revolutionär tro. I Guatemala liksom i många andra länder gav sig revolutionära studenter ut på landsbygden för att ansluta sig till gerillan och kampen.

I Guatemala lyckades verkligen de revolterande skapa en slagkraft som hotade den etablerade ordningen.

En av de som stupade i Guatemala under den tiden var poeten och universitetsläraren Otto Rene Castillo. Hans poesi är en kämpande poesi, men

det är också dikter som präglas av mjukhet och förtröstan. Hans dikter är en av de många splittrur verkligheten som revolutionen har lämnat efter sig.

Men det är diktningen som fortfarande lever, eftersom det är en dikt som i så hög grad präglas av liv.

Läs Otto Rene Castillo — det finns en fin volym med ett urval av hans dikter på Rallarros förlag. »Hjärtats Exempel« är titeln på den samlingen. Den tål att läsas om många gånger.

MOTSTÅNDETS POET

Otto René Castillo

Tillfredsställelse

Det vackraste
för dem som kämpat
ett helt liv
är att komma till slutet och säga:
vi trodde på människan och livet
och livet och människan
övergav oss aldrig.

Och så har de vunnits för folket.
Och så har det odödliga exemplet fötts.

Inte för att de kämpade en del av sitt liv
utan därför att de kämpade under livets alla dagar.

Bara så blir människan människa:
genom att kämpa dag och natt för att vara människa.

Då öppnar folket sina djupaste floder
och blandar dem för alltid med sitt vatten.

Fjärran lysande punkter, är de
och finns där
som ett hjärtats exempel.

Ill: Kerstin Joffell

-Rädslan finns kvar i Bolivia en statskupp ligger i luften

Varje dag i La Paz ger åtminstone en glad överraskning. På kaféer och hemma hos vänner träffar man på kamrater, som tidigare varit i Sverige.

Det är en ytterst glädjande erfarenhet eftersom de är f d politiska flyktingar som nu lever och arbetar hemma i sitt eget land. Hemma i Bolivia, nu efter sju hårda år i exil på olika håll i världen.

Den allmänna amnestin är fortfarande en verklighet. Det märks

att aktivister inom vänstern rör sig fritt. Men inte alldeles fritt. Även om det nu råder yttrandefrihet i öppna lokaler, är tryckfriheten i fortfarande begränsad.

Rädslan finns kvar och hotet av en ny repressiv statskupp hänger i luften. Resultatet blir oundvikligen att många bär med sig en störande och stressande ångest. Folk glömmmer inte så lätt tiderna av alla förföljelser, lidande och tortyr...

De flesta är beredda på att det värsta kan inträffa. Jag har träffat Carlos Belzu i La Paz och pratat med honom om hans tid i Sverige och om livet i Bolivia idag. Han var politisk flykting först två år i Chile,

till kuppen 1973, därefter fick han politisk asyl i Sverige där han stannade i fem år. I Sverige lärde vi känna honom som folkloremusiker, som spelade med i Boliviamanta. En grupp som ofta var närvarande på solidaritetsfester och spelade vacker folkloremusik från Bolivias andiska höjder.

— Carlos, hur gick det att återvända till Bolivia? Var du rädd för vad som kunde hända?

— Jag stack från Sverige utan svårigheter. Då var det inte så mycket att tänka på. När det blev känt att det gavs allmän amnesti, var det bara att ordna med alla papper. Det fanns inte tid över för att tänka

på något annat än hemkomsten till Bolivia.

— Det hela var helt enkelt mycket spontant och angeläget, det fanns ingen analys bakom handlingarna. Jag ansåg att det först och främst var en plikt och ett ansvar mot mitt eget folk och dess kamp att återvända till mitt land. Det var även ett uttryck för ansvar och solidaritet mot det svenska folket, som tog emot mig i egenskap av en förföljd politisk flykting.

● Svårt återvända till Bolivia

— Under min tid i Sverige hade

Från COB:s (Central Obrera Boliviana) stora demonstration i januari i år. Kraven var: Låt junivalen genomföras! Foto Sofia Kaititji

jag flera tillfällen att offentligt uttrycka min önskan att vilja åka tillbaka. Hur skulle jag kunna bryta detta löfte? Min plats i kampen för ett bättre samhälle är i mitt land Bolivia och inte i Sverige.

— Det är nu ungefär sex månader sedan du kom tillbaka. Hur har de här månaderna varit för dig?

— Det har varit otroligt svårt. Framförallt på grund av ekonomiska skäl. Det var hemskt problematiskt att skaffa arbete. Arbetsgivarna är alltid misstänksamma mot oss politiska flyktingar.

— Misstänksamheten och rädslan finns nu i väldiga dimensioner, därför att sju år av fascism har påverkat vårt folk väldigt negativt. Och speciellt mycket ungdomen.

— Det som framförallt känns jobbigt och irriterande är att man inte kan prata om vad som helst. Detta beror delvis på rädslan som dominerar alla och delvis på grund av den hänsynslösa propagandan som övertygade många om att Banzer-regimen har varit bra.

● Ett land av analfabetism

— Vi som befann oss i exil, visste i många fall mycket mer om vad som försiggick i landet än folket

här. Folket har under Banzer-regimen blivit missledda av det snedvridna massmediautbudet. Det förekom aldrig nyheter om det förtryck, som vårt folk utsattes för eller om arbetarnas krav, deras fackliga kongresser och aktiviteter eller deras usla levnadsförhållanden.

— Konsekvensen av denna totalitära massmediapolitik är nu att en stor del av befolkningen lider av närsynthet. De ser de flotta moderna byggnaderna, de många och moderna bilarna som cirkulerar i staden. Och de ser naturligtvis mycket skräp på TV. Men all denna ytlighet pekar inte alls på någon välmående ekonomi. Vår ekonomi är helt beroende av de kontinuerliga lånen som pumpas in i landet från USA.

— De ser inte längre de skrämmande omänskliga förhållanden som bönderna lever under. Inte heller ser de, eller ens märker något av, den enorma analfabetismen som drabbar vårt folk, med okunskapens mörker och stagnation, till mera än 60%.

● Vänster betraktas som terrorism

— Det produceras även andra typer av lögnar och fördomar, som

sedan serveras till TV-tittarna och radiolyssnarna. Det sprids i ex såna fördomar att vi inom vänstern och speciellt vi som varit i landsflykt är terrorister eller extremister.

— Fascistregimen hade monopol på massmedia och kunde indoktrinera efter behag. Det blev förstätt alltid mot vänstern och för regeringen.

— Du arbetar nu på en finansiell institution. Hur ser du på ditt arbete?

— Enbart som ett medel för att överleva. Det politiska jobbet och förändringen av den här situationen är det viktigaste.

— Men vad hände då med musiken? Din charango, din gitarr och din samponja? Har du lagt dem på hyllan?

— Jag har alltid velat syssla med musiken. Jag vill medvetandegöra och mobilisera folket med musiken som medel. Precis som jag gjorde i Sverige. Men här och nu är det ekonomiskt omöjligt. Jag vill däremot inte släppa hoppet om att jag någon gång kommer att spela igen.

— Hur ser du på det politiska läget i landet nu? Hur tror du att det

kommer att utvecklas?

— Julivalen kommer inte att lösa de enorma problemen som det bolivianska folket brottas med. Vi behöver en total strukturförändring. Detta kommer inte att ske med hjälp av parlamentet eller med en borgerlig regering.

● Internationell solidaritet

— Vad jag vill meddela de svenska kamraterna är följande:

— Internationell proletär solidaritet är den viktigaste faktorn för solidaritet mellan folken. Svenskarna har visat det genom att ge politisk asyl till massor med flyktingar.

— Under den här tiden då vårt folk kämpar för en verklig demokrati och för nationell befrielse, är det nu vi behöver svenska folkets solidaritet.

— Vi kräver att ni genom massmedia informerar objektivt, både om oss som kämpar för att befria vårt land och om de övriga folken världen över, för att slutligen kunna vinna vårt verkliga oberoende.

Sofia Kaititji

Första maj i Chile

För första gången sedan kuppen firades i Chile ett 1:a maj, som hade organiserats av de organisationer som arbetarna lyckats bygga upp.

Det var de fyra fackliga organisationerna CNS (Coordinadora Nacional Sindical), FUT (Frente Unitario de Trabajadores), »Tio-gruppen« och CEP (Confederación de Empleados Particulares).

Den plats som hade valts för mötet var torget Pedro Aguirre Cerda, som ligger mitt i Santagos centrum. Samtidigt som de fackliga organisationerna begärde Juntans tillstånd föra att få hålla ett 1:a majmöte skickade de också ut inbjudningar till ett 40-tal utländska fackliga organisationer.

Juntan nekade dock att ge tillstånd till mötet. Argumentet var att »det offentliga mötet (...) ligger utanför ramarna för frågor som har med arbetsfrågor att göra och kommer att förvandlas till ett politiskt möte som regeringen inte kan acceptera«.

Det möte som militären själv planerade att genomföra i regeringsspalatset skulle däremot få genomföras eftersom det höll sig »inom ramarna för arbetsfrågor«.

När juntan nekade till att ge tillstånd förklarade arbetarna att de i alla fall, trots förbudet, skulle genomföra mötet. Militären svarade med att säga att alla offentliga möten som hölls utan tillstånd skulle slås ner av polisen.

● Tusentals demonstrerade

Och när 1:a maj kom så gick tusentals chilenska arbetare ut på gatorna i Santiago och i andra större

städer utan att bry sig om hotet om att demonstrationerna skulle slås ner. Det var en handling i öppen trots mot den militärdiktatur som tagit ifrån dem deras viktigaste rättigheter och erövringar.

Samtidigt som Pinochet öppnade det offentliga mötet i regeringsspalatset så samlades tusentals arbetare på olika platser i Santiago som man kommit överens om tidigare.

De polisstyrkor som hade sam-

lats vid den plats man offentligt sagt att mötet skulle hållas på blev förvirrade när arbetare istället samlades samtidigt på flera andra platser och började demonstrera på gatorna runt om i staden.

● Polisen grep mer än 350

Den plats där polisen slog till hårdast var framför kyrkan *Básilica del Salvador*, där det genomfördes en religiös högtid och dit flera kolonner av demonstranterna marscherade.

Polisen grep mer än 350 demonstranter, bland dem fackliga ledare, präster, arbetare och studenter. 277 av dessa kommer att ställas inför rätta för brott mot »lagen om statens inre säkerhet«. 37 personer hålls i husarrest och 17 har överlämnats till militärdomstolen anklagade för »aggression mot polisen«.

● Bred kamp

Det öppna trots som de chilenska arbetarna visade militärdiktaturen, den organisationsgrad och den enhet de uppnått och den styrka osm den internationella solidariteten visat, gör att vi idag kan tala om att masskampen i Chile från och med 1 maj 1979 nått en ny nivå.

Carlos Bongcam

Tusentals arbetare deltog i 1:a majdemonstrationerna i Santiago. I tåten på den här kolonnen går fackliga ledare från Chile och inbjudna utländska gäster.

Jag är intresserad av att

- komma i kontakt med en lokalkommitté
- vara med i en studiecirkel om Chile

Namn

Adress

Telefon

Skicka talongen till
Chilekommittén,
Box 622, 101 28
Stockholm

